

האשה נקנית פרק ראשון קידושין ו.

עין משפט נר מצוה

כז א ב מיי פ"ג מהל' ארסות
הל"ז סמנ עשין עט טוש"ע
א"ע סמנ פ"ג סוף ב:
כח ג מיי שם הל"ז טוש"ע
שם ספי ג:
כט ד מיי שם הל"ז טוש"ע
א"ע שם ספי ג:
ל ה מיי שם הל"ז טוש"ע
ספי ג בבי"ה:
לא ו מיי שם הל"ז ופ"א
מהל' גירושין הל"ז סמנ
עשין ומח טוש"ע שם ספי א
א"י קלו ספי ג:
לב ז מיי פ"ג מהל' ארסות
הל"ז סמנ שם טוש"ע שם
סמנ ח ספי ג:
לג ח מיי שם הל"ז ופ"א
מהל' גירושין הל"ז סמנ
שם טוש"ע א"ע ספי ח ספי
א"י קלו ספי ג:
ט טוש"ע שם ספי ח ספי ג
ופי קנד בסדר הגונ ספי א
בגנה וספי ק"ל:
לד י מיי פ"ג מהל' גירושין
הל"ז סמנ שם טוש"ע
א"ע ספי קלו ספי ד:

וכן די יהו ליי מינאי הוא גופו של גט ופליגי רבנן^א עליה ושמואל
סבר כרבנן וי"ל דהכי את מקודשת ולא אמר לי לא משמע כלל
דמקודשת לי קאמר דאדם עשוי לקדש אשה לחצירו וידים שאין
מוכיחות כלל כי הני ודאי קאמר שמואל לא הויין ידיה אצל זהאי
דנדרים הוו מוכיחות טפי וכן ההוא
דכותב טופסי גיטין^ב הוו מוכיחות
דאין אדם מגרש אשת חצירו אף
דריש מסכת נזיר (דף 97 ע"ב): יא ספרים
דגרסי האומר האה ה"ז נזיר אמר
שמואל והוא שהיה נזיר עובר לפניו
וקא אמר לימא דקסבר שמואל ידים
שאין מוכיחות לא הויין ידיה אף
מש"ה^ג ב נזיר עובר לפניו הוי ידים
מוכיחות ומהני אצל אף נזיר עובר
לפניו הוי ידים שאין מוכיחות ולא
קסבר שמואל ידים שאין מוכיחות
לא הויין ידים ומשמני עובר לפניו
הויין ידים שאין מוכיחות לכל הפחות
אצל אף עובר לפניו אפילו שאין
מוכיחות לא הויין:

עצורתי מהו. פי' בקונטרס
לשון עצרת שמהא
נאספת עמי צנית ורבותי מפרשים
לשון כי אשה עזורה לנו ולא נהירא
דהואל עזורה ממנו קאמר דלא
אחימלך אמר לו לדוד אס נשמרו
הנערים אף מאשה ודוד אהדר ליה
אשה עזורה לנו והננו טהורים עכ"ל
ור"י מייסז לישנא דקרא כפירוש
רבותיו דה"פ כי אשה שהיתה אצלנו
מתמול שלשום היה זה אצל עכשיו
אנחנו טהורים ונחיא דכל אלו
הלשונות שמהל לישנא דקרא:^א
משום שנא והיא שפחה נחרפת
לאיש. וסדר דקרא מיירי
בצניה שפחה וחניה צת חורין
המאוסת לע"ע וכמ"ל בזהנל
(גיטין דף מג.) **קידושין מופסין צה:**
שכן ביהודה קורין לארובה
חרופה. ודוקא צנידה
אצל צעלמא לא דקסבר ש' דשפחה
כנענית הכתוב מדבר שאין קידושין
מופסין צה: **לא יאה לו עסק**
עמהן. פי' בקונטרס לא יאה לדין
דנדר שמה ימיר אסור ערוה וזהו
עיוות שאינו יכול לתקן והר"ר עזריאל
פי' שלא ידבר עם הנשים על עסקי
קידושין לקדשם שפחה ולא
מקודשת בצמינתם או צנימתם ולא
יצין וקשה מינח בקידושין בגירושין
מה צדק אס יסבור שאינה [מגורשת]
ושמא איכא למיחש לכהן מיהו לישנא
דעמנה לא משמע הכי דאין אדם
יכול ליתן גט אלא לאשתו ועוד
למקנן צפרקין (דף 97 ע"ב) משמע שיש
חשג אסור אשת איש דאמר וקשין
לעולם מדור המגול ומיהו יש לומר
דאיכא למיחש אסל פשטה ידה וקבלה
קידושין מאחר:^ב **אפי' לא שמיע**
ליה. פי' פירוש אדם שנמתנה לגיטין
וקידושין לריכין אלו להודיעו הא
דנדר יהודה אמר שמואל ליכא למיחש
צה דשמיחא או דילמא ליכא למיחש

לשיני צפרא. דקאמר זהו אף כאן צית מיחוש צין קידושין צין
דגירושין: **ניסוינו נהרא.** למה לי למיחש מקודשת מקודשת מהי
זמינא: **מיהודם.** לשון והיו לבשר אחד (בראשית ב): **מיעודם.** לשון אשר
לא יעדה (שמות כה) שהוא לשון קידושין בצמה העצבית: **עורפי נגדס.**
לשון אעשה לו עור כנגדו (בראשית
ב): **סגורפי.** לשון ויסגור בשר
(שם): **עזורפי.** לשון עצרת שמהא
נאספת עמי צנית. ורבותי אמרו
לשון כי אשה עזורה לנו (שמואל א כה)
ולא נהירא דההיא עזורה ממנו
קאמר דהא אחימלך אמר לו לדוד
אס נשמרו הנערים אף מאשה ודוד
אהדר ליה אשה עזורה לנו והננו
טהורים: **ויהודס ועוד לקרא.** וכי
המקרא לריך קיוע ממנהג צנידה:
לן ציהודס נז. אצל מקרא ליכא
מליף דהואל יחוד צעלמא הוא
שהיי בצפחה כנענית הכתוב מדבר
שאין קידושין מופסין צה ומעיקרא
הוה סלקא דעמיה כמ"ד בגיטין
(דף מג.) בצניה שפחה וחניה צת
חורין הכתוב מדבר דשייבי צה כל
קידושין: במאי עסקין. בהנך לישני
דקא מיעביא לן אף הוה קידושין
או לא ה"ד אף שאין מדבר עמה
קודם לכן על עסקי קידושין אף
בהנך לישני דגירושין שלא היה
מדבר עמה על עסק גיטה: **מנא**
ידעס נז. כלומר אפילו הוה הנך
לישני לשון קידושין הכי מקדשא הא
לא ידעס מאי קאמר לה שמתרה
להתקדש לו: **ואלא מדבר.** מה
לי לא הוה על עסקי קידושין אפילו
לא אמר לה מיי נמי אלא שנתן
לה ק"ל דהוה קידושין כר' יוסי:
גיטה וקידושה. או גיטה או
קידושה: **ה"ג.** דמקדשא כרבי
יוסי דאמרין מסתמא לשם קידושין
נמן והיא קבלתם לכן אצל השתא
דפריש הנך לישני אס לשון קידושין
הן מתקדשו ואס לשון צלוא לעשות
מלאכתו הס הרי גילה דעמנו שאינו
חפץ לקדשה עכשיו: **והוא שעסקין**
נז. הא דקאמר רבי יוסי דיו והוא
שהיו עסקים דציבור עסקי
קידושה עד שעת נמינה: **מנא**
ידעס. כיון דשעת נמינה לא
עוסקין דציבור הקידושין מנא ידעס
שלתם קידושין זהו נומס לה
המתרה וע"פ שבראשית כנען נכך
הרי פסקו אמתו עסק: **מענין לענין.**
שפסקו מלדבר בקידושין ממש והיו
מדברים דברים אחרים ומיהו לדבר
כרבי זיוווס היה כמו כונה יש לך
דוניהל וכמה שדות יש לך להתפרנס
מהס: **צניע עסקין.** הלכותיהן:
לא יאה לו עסק עמהן. להיות
דין דנדר שמה ימיר אסור ערוה
וחוה עיוות שאינו יכול לתקן: **אפי'**
יוסי נימא נמי דלא יאה לו עסק
עמהס כלומר מי שמיחא הא
או קידושין לאשה ואינו מפרש:
וכן בגירושין. כמו אמר נר וכן בגירושין כו': **פשיטא.** צניחותא:
לא

(א) [בבבאי ודפו"ר עסקין]
(ב) [ע' תוס' כ"ב סא]
(ג) ד"ה וזכ"א (א) [בבבאי]
מחופין, ודפו"ר מחופין.
ונראה דלפ"ל (ד) מעשר שני
פי' מ"ו (ה) [ע' מ"ש רש"י
סוכה יז. ד"ה משום הכי
וכי שאלמי את מורי וכו']
(ו) [בבבאי ודפו"ר: רבי אלעזר].
(ז) חוספתא דקדושין פ"ב ה"ט
[ע"ש]. (ח) [מנשי' נראה דל"ג
מאי קא"ל ר"ש ע"ש].
(ט) כ"ב ק"ד. (י) [למני' יג.
ז גיטין פ"ה: (ז) ומינה יג.
ע"ש]. (יא) [גיטין ס"ג: (ז) וס'
ד"ה ה"ג]. (יב) [נדפוס:
ומנשי' א]. (יג) [בבבאי וכו'].
(יד) [נדפ"ל אלמא הוה
לשון]. (טו) [נדפ"ל אלמא הוה
מענין לענין בלחמי ענין].

תורה אור השלם

1. בי יקח איש אשה ובעלה
יקחה אם לא תמצא חן
בעיניו פי מקצא בה ערות
דבר וכתב לה ספר בריית
יקח וקחה ושלחה מביתו.
דברים כו א
2. ואיש פי ישבח את אשה
שכתב ורע ודא שפחה
נחרפת לאיש וקפדה לא
נפקתה או חפשה לא נתן
לה בקרת תורה לא זימרו
פי לא חפשה. ויקרא יט כ

מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת.

מוסף תוספות

א. דרבנן סברי דים שאין
מוכיחות הויין ידים ולא בני
ורין וכו' ורבי יהודה סבר לא
הויין ידים מדקבעי לומר ורין
דאי לא כתב ורין בנט הוי
כגורש בדברא בעלמא ושר
ראה בעלמא הוא. מוס' גרסי
ה' ד"ה למה. ב' דבפרק כל
הנז (דף כו.) קאמר הוכתב
טופסי גיטין צריך שניה וכו'
וקאמר שמואל עלה דההיא
אף מקום הרי את מותרת לכל
אדם פי דהוא עיקר של גט
ואי ס' לך כר' יהודה א"כ צריך
שניה מקום ורין שהיו ורין
הוי עיקר לר' יהודה. ס' ד"ה
ואנלו. ג. וכן ההיא דנזיר וכו'
האומר אהא וכו'. שס.
ד. כלומר אין ודאי שמואל
סלי ידים שבאין מוכיחות לא
הויין ידים. מוס' מ"ז ב: ד"ה
ה"ג. ה. והכי פירוש הלכות
שמואל לא בני ידים מוכיחות
ובומן שדוד עובר לפניו ליכא
לספקי דיד מיהא הוי אלא
אין נזיר עובר לפני דלמא
אהא בתענית קאמר פירוש
ואפילו ר' לא הוי, וגורסא ד
מסיק דשמואל לא בני ידים
מוכיחות. שס: ד"ה דמנשי
ליכא דקאמר לי, והתם כנודי
עובר לפני דא הוי הוכחה
גמורה, ד"ה היה היה מצי
לאשכוחי בביתוהו הוכחה קצת
הוה משני הכי אלא דלא
משבח בעלמא אחר. מוס'
הלא"ש. ו. כלומר מתמול
ורשילשום היתה אצילני. מוס'
טון. ו. תפושיה נמי הוי כמו
ותפשה ושכב עמה. מוס' טון.
ח. ויכסו שאין באותם
קידושין ממש ויבא להחיר
אשת איש לראשון. מוס' טון.
(יש לעי' בפרוש דבריו ויבא להחיר מי יבא הרי מדובר בבעל עצמו). ט. תימה אי לא שמיע ליה למה לא יאה לו עסק עמהן
הרי הוא סבר לידע כל טיב גיטין וקדושין הלכך נראה לפרש. [נ"א דלא כפי' הר"ר עזריאל.] ה"ק. מוס' הלא"ש. (פי' מהרש"א).

להכי ללא שמיחא כולי האי
וכן משמע מתוך פירוש בקונטרס:
אשה
ליה הכי בכריתות פרק ד' מחוסרי כפרה [יא, א] ואנן ק"ל כתנא דפליגי עליה התם דבצניה שפחה חרופה בת חורין המאוסת
לעבר עברי הכתוב מדבר, כמו דאיחא בפרק השולח (מג, א), ולרייה נחרפת לשון קדושין, הלכך האומר חרופתי בכל מקום
מקודשת וק"ל כוותיה כמו שכברנו בהשולח וכו' הר"ם [אישות פ"ג ה"ו]. במאי עסקין. בחני לישני דמיכביא לן. מנא

היכי מקדשא והלא אינה בקיאה בלשון והואיל ולא ידבר עמה להתקדש לו ואינה מבינה ענין הדברים לא נהרצית להתקדש לו. והכי נמי. דהוה קדושין נתן היה מרבר עמה על עסקי קדושה ונתן לה ולא
עשו שבבת פטור דבטלה דעתן אצל כל אדם, דבשבתי מלאכת מחשבת אסרה תורה, אבל קדושין בכל לשון שתכיר ותבין שהוא לשון קדושין ויבנו השומעים גם כן 6 שנתקדשה מקודשת, דהא חרופתי ביהודה הואיל וביהודה הוי לשון קדושה ונתן לה ולא
מקודשת ביהודה, ומסתברא דהא דאיסתפקא לן בהני לישני אי לקדושין משתמע, הטעם מפני שהיה מדבר עמה על עסקי קדושה אבל אם לא היה מדבר עמה על עסקי קדושה ודאי למלאכה משתמע, ואפילו ששניהם מורים שלקדושין נתמנו אין כאן
עדים כלל, אבל בלישני דלעיל שהם לשון קדושין אפילו לא ידבר עמה על עסקי קדושין אם היא מודה שהבינה הלשון מקודשת שהרי הבינה הלשון ונהרצית והלשון הוא לקדושין ויש כאן עדים. וכ"נ דעת הר"ם שכתב פ"ג ה"ו] דאין חרופתי מלכות
אלו, וכן לאיזה מלות חרופתי אם לא היה מדבר עמה על עסקי קדושה, אלא רואי שוה החילוק בין מלות אלו ומלות שהם לשון קדושין. גופא היה מדבר עמה. במסכת מעשר שני פ"ד [מ"ו] תנינא לה גבי גט נמי אע"פ דלא בעינן דעתה דידה צריך
שיגלה דעתה שנתונה לה בתורת כריתות ומדברנן כמו שכתבנו בגיטין פרק הורקן. [מענין לענין] באותו ענין. שתכף שאמרה הן כלומר שרוצה להתקדש לו נתן לה הספך. 7 באותו ענין. כלומר מענין הקדושין לענין אחר והוא מאותו ענין שאמר לה תרצי
להתקדש לי ואמרת הן, ואמר כמה צריכה את לפתנסה, כמה יש לך נדוניא (כלומר מי שכיחא האי מילתא שהיה אדם מקדש או מגרש ואינו מפרש או לא שכיחא), ובעוד שהיו עסקים באלו הדברים נתן לה הכסף, והלכתא כרבי מחבר ולא הוה קדושי.
בטיב גיטין. בהלכותיהן. לא יאה לו עסק. להיות דין דבר שמה יחיר ערוה ודוה עיוות שאינו חורר להיקון. דבי יהודה אמר שמואל. והוא שעסקין באותו ענין דוקא (כלומר מי שכיחא האי מילתא שהיה אדם מקדש או מגרש ואינו מפרש או לא שכיחא).
אמר לאשתו. בכתב, שכתב כל כן, אבל בדברו אינה מתגרשת. בת חורין. לא אמר כלום דבת חורין היא כשהיא תחתיו גם כן.